

Η Ε.Ε.Χ. ΤΙΜΑ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ

Στις 14 Ιανουαρίου, στα γραφεία της Ε.Ε.Χ. έγινε εκδήλωση στη μνήμη τριών συναδέλφων, του καθηγητή Τρύφωνα Καραντάση, του Καθηγητή Άγγελου Μαρανή και του Νίκου Καρνή, σάν ελάχιστη τιμή για τήν προσφορά τους στους Έλληνες χημικούς.

Τήν εκδήλωση προλόγισε ό Γεν. Γραμματέας της Ε.Ε.Χ. Θ. Άργυριού μέ αυτά τά λόγια:

Άγαπητοί Συνάδελφοι,

Στή σημερινή μας εκδήλωση τιμούμε 3 συναδέλφους οι όποιοι μέ τή δράση τους χάραξαν δρόμους στή Χημική Έπιστήμη και στό συνδικαλισμό του κλάδου μας.

Μέ τήν εκδήλωση αυτή στή μνήμη τών 3 συναδέλφων τών αγαπητών μας: καθηγητού Τρύφωνα Καραντάση, Καθηγητού Άγγέλου Μαρανή και του Νίκου Καρνή τιμούμε όχι μονάχα αυτούς τούς συγκεκριμένους συναδέλφους αλλά και όλους εκείνους πού μέσα στά 50 χρόνια ζωής της Ε.Ε.Χ. δούλεψαν και πρόσφεραν κάτι από τή ζωή τους για νά υπάρξει ή Ε.Ε.Χ., για νά υπάρξει ή ζωντανός κλάδος τών Χημικών, για νά υπάρξει ή φωτιά αυτή τών χημικών, πού περιφρουρεί τά συμφέροντά μας και προάγει κατά τό μέτρο του δυνατόυ τή Χημική επιστήμη στήν Ελλάδα.

Έπίσης τιμούμε μέ τήν ίδια εκδήλωση όλους εκείνους πού ίδρυσαν τό 1924 τήν Ε.Ε.Χ. και εκείνους πού στά 50 χρόνια της ζωής της Ε.Ε.Χ. δούλεψαν για τό καλό του κλάδου τών Χημικών και πολέμησαν για νά οργανώσουν και νά φέρουν στό σημερινό σημαντικό σταθμό επιτυχιών τήν Ε.Ε.Χ.

Ό δρόμος ήταν μακρύς. Πολλοί οι ιδαλγοί για τήν ανύψωση του κλάδου μας και της επιστήμης της Χημείας. Μερικοί όμως από αυτούς ξεχώρισαν για τήν καρτερικότητά τους, τήν πίστη τους, τήν αυταπάρνησή τους στό ιδανικό της επιστημονικής και επαγγελματικής ανάπτυξης τών Έλλήνων Χημικών.

Μεταξύ αυτών τών ξεχωριστών ανθρώπων Χημικών, για μάς τή γενιά τών 1950-1960 ξεχωριστή θέση στήν καρδιά μας κατέχουν οι σημερινοί τιμώμενοι. Ό καθηγητής Τρύφωνα Καραντάσης μορφή ξεχωριστή, επιστήμονας, έρευνητής, έξέχων καθηγητής της Άνóργανης Χημείας στα Πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης πρώτα και Άθηνών ύστερα, έχει γεμίσει τά φοιτητικά μας χρόνια μέ τίς άοκνες προσπάθειές του στα πío δίσεχτα χρόνια της Έλληνικής πατρίδας, δημοκράτης μαχητής της Έλευθερίας, μαχητής από τήν καθηγητική έδρα, ήταν ένα φωτεινό άστέρι στήν κατοχή στα πío έπειτα χρόνια του έμφυλιου πολέμου και μετά μέσα στή δεκαετία του 50. Πάντα κοντά στους φοιτητές, πάντα κοντά στους χημικούς και σάν καθηγητής και σάν πρόεδρος της Ε.Ε.Χ.

Ό Άγγελος Μαρανής καθηγητής και αυ' ός στα δύο μας Πανεπιστήμια, τόν γνωρίσαμε μέσα σε αυτές τίς αίθουσες στα Συμβούλια, πάντοτε μαχητικός για τά συμφέροντα του κλάδου γεμίζοντας τά χρόνια αυτά 1952 - 1970 μέ τήν παρουσία του. Διδάσκει και αυτός από τίς θέσεις του αντίπροέδρου της Ε.Ε.Χ., του προέδρου του ΤΕΑΧ τήν άμετρη

πίστη του στον κλάδο τών Χημικών και γίνεται για μάς σύμβολο και μορφή ξεχωριστή στους άγώνες μας για τήν πρόοδο, καλύτερες συνθήκες δουλειάς καλύτερης άμοιθής, προώθηση του συνταξιοδοτικού.

Και ό τρίτος τών τιμωμένων, άνεπανάληπτη μορφή, άφησε μεγάλο κενό στήν Ε.Ε.Χ. μέ τόν πρόσφατο θανατό του.

Έξαιρετος μαχητής του καλού στή γενικότερή του μορφή, δημοκράτης άμόλυντος, μαχητής καλός, ύψηλόφρων μέ πλατιά και άγάπη άπέραντη για τόν κλάδο μας. Άγωνίζεται, μοχθεί, μάχεται από όλες τίς θέσεις πού του έταξε ή θητεία του, στα 12 διοικητικά Συμβούλια πού του έταξε ό ζήλος του Χημικού.

Στεκόμαστε σιωπηλοί στήν άναπόληση και τών τριών μεγάλων συναδέλφων πού τή μνήμη τους σήμερα τιμούμε. Και εύχόμαστε τό παράδειμά τους να είναι φωτεινό για τούς νεώτερους, και τούς μεσήλικας σήμερα πού τούς γνώρισαν παιδιά κι άς εύχηθούμε ακόμα κάποιοι από μάς να τούς μιμηθούν, στήν πίστη τους για τούς χημικούς, για τόν κλάδο, για τήν ανθρωπιά και τήν ελεύθερη και χωρίς διακρίσεις πατρίδα.

Και ακόμα εύχόμαστε να είμαστε σάν Ένωση ικανοί να γιορτάσουμε τήν άλλη φορά και ,ά άλλους αγωνιστές τών ιδιών ιδανικών τώρα στους ζωντανούς πού κόσμησαν τόν ιερό χώρο της Ε.Ε.Χ.

Τώρα τόν λόγον έχει ό Πρύτανης του Πολυτεχνείου καθηγητής Π. Σακελλαρίδης για τή ζωή και τή δράση του καθηγητή Τρύφωνα Καραντάση.

Ό Πρύτανης του Ε.Μ.Π. καθηγητής κ. Π. Σακελλαρίδης είπε τά έξης:

Έπιθυμώ να συγχαρώ τό Διοικητικό Συμβούλιο της Ένώσεως Έλλήνων Χημικών για τήν άπόφασή του να τιμήσει σήμερα τρεις ανθρώπους, πού άνεξάρτητα από τήν γενική σταδιοδρομία τους και τή συμβολή τους στον επιστημονικό και επαγγελματικό χώρο, προσέφεραν σημαντικές υπηρεσίες στήν ένωσή μας.

Θάθελα ιδιαίτερα να εύχαριστήσω τό Διοικητικό Συμβούλιο για τήν τιμή πού μου έκαμε αναθέτοντάς μου να μιλήσω στή σημερινή άναφορά, για τόν άείμνηστο Τρύφωνα Καραντάση.

Στό βραχύ χρονικό διάστημα πού καθορίζει ή σημερινή συγκέντρωση δεν είναι δυνατό να κάμω παρά μία πολύ σύντομη άναφορά στή ζωή, τή σταδιοδρομία και τήν επιστημονική προσφορά του Τρύφωνα Καραντάση.

Πέρα όμως από αυτό δεν είναι οι λεπτομέρειες και ή έκταση του έργου του πού άξιολογεί τόν Τρύφωνα Καραντάση. Είναι οι βασικές άρετές πού τόν χαρακτήριζαν και ή μεγάλη συνέπεια στήν έκφρασή τους σε όλη τή διάρκεια της ζωής του. Σ' αυτές περισσότερο θά έπιμείνω, γιατί έτσι νομίζω πως, ιδιαίτερα οι νέοι συνάδελφοι πού δεν τόν γνώρισαν, θά μπορέσουν να άποκτήσουν τή σωστότερη αντίληψη γι' αυτόν. Ό Τρύφωνα Καραντάσης γεννήθηκε στό Λεβίδι

της Ἀρκαδίας τό 1886 καί πέθανε στήν Ἀθήνα τό 1966.

Σπούδασε Φαρμακοποιός στό Φαρμακευτικό Τμήμα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Συνέχισε τίς μεταπτυχιακές σπουδές του στό Παρίσι ὅπου ἔλαβε ἀρχικά τό Πτυχίο τοῦ Ἐργαστηρίου τῶν Νομομαθῶν καί Μεταλλίων καί στή συνέχεια ἀνηγορεύθη Διδάκτωρ τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν (Doctorat d'Etat) τῆς Faculté des Sciences τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Διετέλεσε μόνιμος στρατιωτικός Φαρμακοποιός (ἀπό τό 1909 μέχρι τό 1928), ὅτε ἀποστρατεύθηκε μέ τό βαθμό τοῦ ἀρχιφαρμακοποιοῦ. Διετέλεσε ἀκόμη ἀστυχημικός Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης, Καθηγητής τῆς Χημείας εἰς τήν Στρατιωτικήν Ἰατρικήν Σχολήν Ἐφαρμογῆς Ἀξιωματικῶν Ἐπιμελητείας καί εἰς τό Σχολεῖον Ἐφαρμογῆς Ὑγειονομικῶν Ἀξιωματικῶν.

Τήν ἀκαδημαϊκὴν του σταδιοδρομίαν ἄρχισε ὡς βοηθός καί κατόπιν ἐπιμελητῆς εἰς τό Φαρμακευτικό Χημεῖο τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἀπό τό 1928 ἕως τό 1939 διετέλεσε Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀνοργάνου Χημείας εἰς τό Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ἀπό δέ τό 1939 μέχρι τοῦ 1957 Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀνοργάνου Χημείας εἰς τό Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἀπό ὅπου καί ἀπεχώρησεν ὡς ὁμότιμος Καθηγητής.

Διετέλεσε Πρώταν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καί Κοσμητῶρ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὅσον καί τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Διετέλεσε Ὑπουργός Μεταφορῶν τῆς Κυβερνήσεως Βούλγαρη μετὰ τήν ἀπελευθέρωση (1945)

Διετέλεσε Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν ἀπό τό 1959 μέχρι τό 1963. Ἀνάμεσα στίς πολλές τιμητικές διακρίσεις πού ἀπέσπασε ὁ Τρύφωνος Καραντάσης ἀναφέρω: Chevalier τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς τῆς Γαλλίας.

Στρατιωτικά Μετάλλια τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων 1912-1913. Διασμμαχικό Μετάλλιο τοῦ Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου 1914-1918.

Σταυρός τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Τάγματος τοῦ Φοίνικος.

Σταυρός τοῦ Σωτήρος.

Μετάλλιο Στρατιωτικῆς Ἀσίας.

Ἐπίτιμο μέλος τῆς Société de Chimie Industrielle.

Τό ἐπιστημονικό ἔργο Καραντάση ὑπῆρξε ἀξιολόγητο. Ἀναφέρεται σέ περιοχές τῆς Ἀνοργάνου Χημείας (ἰδιαίτερα τῶν Συμπλόκων ἀλάτων), τῆς Τοξικολογίας, τῆς Ἀναλυτικῆς Χημείας, τῆς Μαγνητοχημείας, τῆς Ραδιοχημείας, καί εἶναι σχεδόν στό σύνολό του δημοσιευμένο σέ πολλά ἀξιόλογα περιοδικά τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατά τό διάστημα τῶν σπουδῶν του στή Γαλλία ὑπῆρξε μαθητῆς καί στή συνέχεια συνεργάτης διαπρεπῶν καθηγητῶν ὅπως ὁ Urbain καί ὁ Auger πού ἔτρεφαν τόν ὄντι ὅσον καί οἱ οἰκογένειες τῶν ἀπεριόριστη ἀγάπῃ καί ἐκτίμησιν τόν Τρύφωνα Καραντάση.

Ὅπως ἀνέφερα προηγουμένως ἐκεῖνο πού περισσότερο ἀξιολογεῖ τόν Τρύφωνα Καραντάση εἶναι οἱ βασικές ἀρετές πού τόν χαρακτήριζαν.

Ἀναφορά στόν Τρύφωνα Καραντάση σημαίνει ἀναφορά στίς ἀνθρώπινες ἀξίες.

Τήν ἐργατικότητα, τήν ἐντιμότητα, τήν σεμνότητα, τό ἀκαδημαϊκό ἦθος καί τήν ἀρετὴ τοῦ Δασκάλου, τήν ἀγάπῃ καί στοργῇ στοὺς νέους, τήν ἀγάπῃ στή μικρὴ Πατρίδα, τήν γενέτειρα, στή βαθεῖα Δημοκρατικὴ Πίστη καί συνείδηση.

Ἡ ἐργατικότης ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ βασικά χαρακτηριστικά τοῦ Τρύφωνος Καραντάση. Σπούδασε μακριὰ ἀπὸ τήν οἰκογένειά του μέ σημαντικές οικονομικές στερήσεις. Ὅ,τι ἀπέκτησε στή ζωὴ του, τό ἀπέκτησε χάρις στή συνεχή σκληρὴ καί εὐσυνείδητη ἐργασία του. Τό δίδαγμα αὐτό τόν ὁδηγοῦσε εἰς τό νά προσπαθῇ πάντοτε νά τό καταστήσῃ συνείδηση στοὺς μαθητές του καί ἰδιαίτερα σ' ὅσους ἀπ' αὐτοὺς ἦταν στενοὶ συνεργάτες του. Τούς τελευταίους τοὺς παρώτρυνε πάντοτε μέ φορτικότητα στήν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα.

κ Σάν Διεθνήτων Πανεπιστημιακῶν Ἐργαστηρίων τῶν εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ὅσον καί εἰς τὴν Ἀθήνα ἄφρονε ζωηρὴ ἀνάμνηση. Ἀκούρατος ἐπέτυχε νά καταστήσῃ καί τὰ δύο αὐτὰ Ἐργαστήρια ὑποδειγματικά σὲ εἶδος τῶν τῆν ἐποχῆ ἐκείνη. Καθὼς δὲν εἶχε δημιουργήσει προσωπικὴ οἰκογένεια, μετέτρεψε τό ἐργαστήριον σέ σπίτι του. Παρὼν ἐκεῖ πάντοτε ἀπὸ πολὺ ἔνωρις τὸ πρῶτ' ὡς ἀργὰ τὸ βράδυ. Βρισκόμενος συνεχῶς ἀνάμεσα στοὺς φοιτητὲς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργαστηριακῶν ἀσκήσεων, χωρὶς νά κρατᾷ καμμίαν ἀπόσταση ἀπ' αὐτοὺς. Προσπαθοῦσε νά τοὺς ἐμπνεύσῃ τό σεβασμὸ καί τὴν εὐπρέπειαν στόν Ἐργαστηριακὸν χῶρον, πολὺ συχνὰ καθορίζοντας ὁ ἴδιος τίς θέσεις τῶν φοιτητῶν καί ταξινομώντας τὰ ὄργανά των. Ἰδιαίτερα προσπαθοῦσε νά τοὺς ἐμπνεύσῃ τό σεβασμὸ καί προσοχὴν στήν ποιότητα τῆς ἐργασίας των. Μιλοῦσε διαρκῶς μέ ὄλους, ἀκόμη καί γιὰ τὰ περὶ τῶν συνεχῶς προωπικῶν θέματα, τοὺς βοηθοῦσε σέ ὅ,τι τοῦ ἦταν δυνατό, πολὺ συχνὰ δὲ καί οικονομικὰ μέ ἰδιαίτερη διακριτικότητα. Ἐτσι, ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ φοιτηταὶ εὗρισκαν σὲ πρόσωπό του τὸν πῶ ἐλκρινὴ προστάτη καί σύμβουλο καί εἶχαν βαθεῖαν πίστη γιὰ τὴν δίκαιη κρίσιν του.

Ἰδιαίτερα ἀξέχαστη θὰ μείνῃ στή σκέψη ὅλων μας ὅσοι τὸν ἐζησαν κατὰ τὰ δύσκολα χρόνια τῆς κατοχῆς, ἡ στοργὴ πού τὸν τῶς διακόμενος φοιτητῆς, ὅσοι καί ἂν ἦσαν.

Ὅταν ἀπεχώρησε ἀπὸ τό Πανεπιστήμιον τό 1957 σπῆτι του πιά ἔκαμε τὴν Ἐνωσὴ Ἑλλήνων Χημικῶν. Εἶχε ἀκόμη τὴν ἀνάγκη νά συνεχίσῃ νά ἐκδηλῶν τὴν ἐργατικότητά του καί νά ἐκφράζῃ τὰ αἰσθήματα στοργῆς του. Καί αὐτὰ συνέχισε νά τὰ προσφέρῃ στοὺς Ἑλλήνες Χημικούς καί ἰδιαίτερα στοὺς νέους στήν Ἐνωσὴ Ἑλλήνων Χημικῶν. Ἐδῶ, ἀρκετὰ χρόνια Πρόεδρος μας δούλεψε μέ συνέπεια γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων τοῦ κλάδου καί ἰδιαίτερα μέ μεγάλο ἐνθουσιασμό συνέβαλε στήν ἀπόκτηση τῆς «Στέγης τοῦ Χημικοῦ».

Ἡ καταγωγὴ του ἀπὸ τό Λεβίδι καί μιά μακρινὴ συγγένεια τῶν οἰκογένειας Καραντάση μέ τὸν ἀειμνήστο Ἀλέξανδρο Παπαναστασίου, ἔφερε τὸν πατέρα τοῦ Τρύφωνος Καραντάση Δημήτριον ἀπὸ τοὺς πρώτους φίλο πιστὸ σὲ περιβάλλον τοῦ ἀγωνιζόμενου γιὰ τὴν Δημοκρατία Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου. Στὸ περιβάλλον αὐτὸ βρέθηκε καί ὁ Τρύφωνος Καραντάσης ἀπὸ τό 1909 μετὰ τὴν ἐπιστροφήν τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου ἀπὸ τό ἐξωτερικὸ καί ἐκεῖ ἔμεινε πιστὸς καλλιεργώντας μιά βαθεῖαν δημοκρατικὴ συνείδηση πού τὴν διέτηρησε μέ μεγάλη συνέπεια σ' ὅλην τὴν τὴν ζωὴν.

Θάθελα ἀκόμα νά προσθέσω πῶς στήν καρδίαν καί τὴν σκέψιν τοῦ Τρύφωνος Καραντάση ζοῦσε ἐντονα ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν μικρὴ Πατρίδα, τὸ Λεβίδι, ἂν καί πέρασε μακριὰ τοῦ ὅλην τὴν ζωὴν μετὰ τό Σχολαρχεῖο. Ὑπῆρξε ἰδρυτικὸ μέλος καί Πρόεδρος τῆς ἀδελφότητος Λεβιδιωτῶν μέ μόνιμον τό ἐνδιαφέρον καί τὴν συμπάρασσην τοῦ σπῆτι γενέτειρα.

Καί ἀκριβῶς ἐκεῖ, σὲ Λεβίδι, ἐτάφη καί ἀναπαύεται σήμερα, ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ξεκίνησε μικρὸ παιδί τὸ σκληρὸ ἀγῶνα γιὰ τὴν ζωὴν πού τὸν ὁδήγησε ψηλὰ μὰ καί πού τελείωσε τραγικὰ, μιά ζωὴ πού ἀναμφισβήτητα τοῦ ἐξασφάλισε τὴν ἀγάπην, τὴν ἐκτίμησιν καί τὴν γλυκεῖαν ἀνάμνησιν ὅλων μας, ὅχι μόνον τῶν μαθητῶν του ἀλλὰ καί ὅσων τὸν ἐγγύωρισαν.

Στὴ συνέχεια ὁ συνάδελφος Τ. Τσέτης, Πρόεδρος τοῦ Π.Σ.Χ.Β. μίλησε γιὰ τὸν καθηγητὴ Ἄγγελον Μαρανήν.

Ὁ ἐπιστήμονας, ὁ ἄνθρωπος πού δὲν γνώρισε ἄλλη ἀπόλαυση κι ἄλλη μεγαλύτερη τέρψιν στόν κόσμον αὐτὸ, παρὰ τὴν ἄοκνη ἐργατικότητά του μέ ὅ,τι καταπίσθησε:

Ἄλλὰ καί μέ τί δὲν καταπίσθησε;

Σὲν ἐπιστήμονας, μέ τὴν μελέτην, τὴν ἔρευνα, τὴν συγγραφήν.

Σάν ἄτομον μέσα τὸ κοινωνικὸ σύνολον, μέ τὴν κοινωνικὴν